

og at der, for Skibets Regning, sættes sørfig Vagt paa Molen, saa længe der findes Petroleumstønder paa samme.

Til § 4. Havneudvalget kan tillade, at der med hensyn til ovennævnte Skibe dispenseres fra Bestemmelserne om, at Petroleum ikke maas blive henstaaende paa Døkken, medens Skibet losser andre hertil bestemte Varer, naar der i hvort enkelt Tilfælde træffes saadanne Gitterhedsforanstaltninger mod Brandsfare, som Havneudvalget anser for passende."

Det tilføjes derhos, at Byraadet i Mødet den 7de Januar 1897 paa Foranledning af en i en Skrivelse fra Justitsministeriet til Amtet af 31de d. M. derom fremsat Forespørgsel udtalte, at det er Meningen, at Havneudvalget selv skal meddele den i Tillægget til § 4 omhandlede Dispensation.

Tillægget blev derefter stadsført af Indenrigsministeriet ved Skrivelse til Amtet af 16de Febr. 1897, kommuniceret Byraadet den 17de f. M., saaledes at Begyndelsen af Tillægget til § 4 er formuleret saaledes:

"Havneudvalget kan med Hensyn til ovennævnte Skibe dispensere fra Bestemmelserne om o. s. v."

449/96. Efter derom foreliggende Anbragende, der er anbefalet af Udvalegene for Fattigvæsenet og for Alderdomsundersættelse, genvalgtes Læge Joh. Lundahl som Kommunelæge her i Byen for 5' Åar fra den 1ste Januar 1897 at regne paa de for hans første Ansættelse gældende Villaaar.

(Se Byraadsforh. for 1891 Side 237.)

Mødet den 10de December.

12/96 → 25. Under 21de f. M. havde Amtet udhædt sig Byraadets Erklæring meddelt over en af Bognumand M. N.s Enke indgiven Besværing over, at Byraadet havde nægtet at forhøje den hende tilstaaede Alderdomsundersættelse af 12 Kr. 50 Øre.

I Anledning heraf vedtog man overensstemmende med en foreliggende Erklæring fra Udvaleget for Alderdomsundersættelse at oplyse Amtet om, at Klagerinden, der er født den 18de Oktbr. 1823 og siden Maj 1892 har nydt Undersættelse, i 1893 optoges

i Asylet, hvorfra hun i 1895 androg om at maatte flytte imod at faa sin tidligere Understøttelse, tilstøjet, med 12 Kr. 50 Dre maanedlig, hvilket pengang, blev bevilget. Senere havde hun anholdt om at maatte faa denne Understøttelse forhøjet, men uden at blive imødekommen, da denne hidtil var bleven anset som Maksimum i slige Tilfælde, og der ikke i Klagerindens særlige Forhold fandtes Anledning til at gaa derudover; Enken var vel svagelig og fortjente intet ved Arbejde, men hun færdedes dog oppe og klarede sig selv, saa at hun ikke var hjælpeløs. Derhos var det ved Meddelelsen af Byraadets aflagende Svar paa hendes Begeering tillige blevet hende tilkendegivet, at hun igen kunde blive optaget i Asylet, haafremt hun ikke mente at kunne komme ud af det paa anden Maade:

Det bemærkes, at Amtet ved Skrivelse til Byraadet af 9de Januar 1897 i Anledning af denne Klage reserverede, at da der, som anført, var tilbuddt Enken en Plads i Asylet for alderdomsunderstøttede, havde Amtet ikke fundet Føje til at foretage videre i Sagen. (Se Mødet den 3de d. M.)

110/26. Efter Indstilling af Udvælgelsen for Byens Udvidelse og Bebyggelse blev der udstedt nedenanførte Skøder paa det gamle Sygehús i Dyulkarken og den til samme hørende Grund, Matr.-Nr. 72 af Aarhus Købstads Bygrunde, der ifølge det i Mødet den 19de Marts bemærkede er solgt til Firmaet Thomas Ths. Sæbroe & Comp., men senere af dette udstykket og for en Del igen bortfolgt, som følger:

1. Paa Parcellen Matr.-Nr. 72 a, der ifølge Indenrigsministeriets Udstykningsapprobation, senest af 4de d. M., staar for Hartkorn 3 Fdk. $1\frac{1}{2}$ Alb., med samtlige paa den oprindelige Ejendom staaende Bygninger, der ere forbleven hos Firmaet Thomas Ths. Sæbroe & Comp., til dette Skøde;
2. paa Parcellerne Matr.-Nr. 72 b, for Hartkorn $1\frac{1}{2}$ Alb. (Udstykningsapprobation af 3dje Juli 1896) og Matr.-Nr. 72 c, for Hartkorn $2\frac{1}{4}$ Alb. (Udstykningsapprobation af 27de November 1896), der ere, folgte til Firmaet Kampmann, Møller & Hørskind, til dette Skøde;
3. paa Parcellen Matr.-Nr. 72 d, for Hartkorn 1 Fdk. $2\frac{1}{2}$ Alb.

- (Udstykningsapprobation af 4de d. M.), der er solgt til Firmaet Rudolph Wulff, sic dette Skøde; og
4. paa Parcellen Matr.-Nr. 72 e, for Hartkorn 1 Fdt. (Udstykning som forrige Parcel), der er solgt til Firmaet Hans Broge & Komp., sic dette Skøde.

^{257/96.} Ifølge en fra Aarhus Amtsraad modtagen Skrivelse af 5te d. M. har Byraadets Andragende til Indenrigsministeriet om, at Hovedgaarden „Marselisborg“ i Viby Sogn med Tilliggende maa blive indlemmet under Købstaden saavel i verdslig som i gejstlig Henseende, se Mødet den 2den Juli, været forelagt for Raadet i dettes Møde af 25de f. M. tillige med Viby Sogneraads i den Anledning afgivne Erklæring og forelsbig med det Resultat, at Amtsraadet vedtog at opfordre Byraadet og Viby Sogneraad til ved delegerede at forhandle om Sagen med et Udvalg af Amtsraadet, bestaaende af dettes Formand og d'hr. SimeSEN, Andersen og Rasmussen.

I Anledning heraf erklarede Byraadet sig villigt til for sit Vedkommende at indtræde i en saadan Forhandling og delegerede paa sine Begne Udvalget for Kassevæsenet til at deltage i samme.

^{498/96.} Til den ledige Havneingeniørpost (se Mødet den 22de Oktober) havde der meldt sig 9 Ansøgere, af hvilke Havneudvalget først og fremmest havde henledet Ópmærksomheden paa Cand. polyt., Ingeniør A. P. Vedel og dernæst paa Cand. polyt., Ingeniør Schouboe.

Byraadet beskifte enstemmig Cand. polyt., Ingeniør A. P. Vedel til Havneingeniør.

^{492/96.} Fra Udvalget for Byens og Omegns Forskønnelse forelaa der følgende Indstilling af G. D.:

„I Henhold til Udvalgets Bekendtgørelser i de stedlige Blaade er der indkommet til Pavillonen m. m. i Vennelyst:

16 Tilbud paa Murerarbejdet, hvorfra Murermester N. Simonsen's paa 9,885 Kr. er det laveste.

14 Tilbud paa Tømrer- og Snedkerarbejde, hvorfra Tømrermester H. Thorbrøggers er det laveste med 28,723 Kroner.

Disse tvende Tilbud indstilles til Antagelse.

Som det af vedlagte Overslag fra Arkitekt Jørgensen vil ses, ere Posterne for Murer- og Tømrerarbejdet overfredne med henholdsvis 3,223 Kr. og 4,591 Kr., i alt 7,814 Kr.

Fra Overskridelsen paa Murer- og Tømrerarbejdet maa dog drages ca. 1000 Kr. til Opførelse af Badskehuset.

Da Overslaget i sin Tid fremlagdes i Byraadet, mødte det ingen Indsigelse fra de bygningskyndige Medlemmer af Raadet med Hensyn til Priserne paa de enkelte Poster. Grunden til Overskridelserne maa søges deri, at

1. Priserne paa saavel Materialier, saasom Sten, Bræder m. m., som paa Arbejdet ere stegne betydelig siden den gang; at
2. Bygningskommisionen har forlangt flere Forandringer ved Bygningen, som have medført forøgede Udgifter; at
3. den for Bygningens Opførelse knappe Tidsfrist og den for Byggearbejder ugunstige Aarstid rimeligvis har foranlediget Haandværkerne til at stille større Fordringer.

Med det foreliggende for Øje maa det antages, at ogsaa de resterende Arbejder ville blive dyrere end efter Overslaget, hvorfor Udvalget ikke tror, at samtlige Arbejder, hvortil der er bevilget 55,000 Kr., ville kunne udføres under 65,000 Kr., og maa derfor antrage om at faa dette Beløb bevilget."

I det Byraadet approberede de laveste Bud paa Murer- og Tømrerarbejdet, henholdsvis fra Murmester N. Simonsen og Tømmermester H. Thorbrøgger, besluttede man dog at meddele Udvalget, at man ikke havde fundet tilstrækkelig Anledning til allerede nu at forhøje den for Arbejdets Udførelse i det hele bestemte Sum.

444/96. I Byraadets forrige Møde indbragtes der et Forslag fra Kirkegaardsbestyrelsen om Fastsættelse af højere Betalings-takster for Begravelsespladser paa Kirkegaardene, da de nuværende Takster ifølge Erfaring havde været for lave til at holde Ligevægt imellem Begravelsesvæsenets Indtægter og Udgifter.

Efter, at dette Forslag var blevet drøftet, blev det udsat til endelig Afgørelse i nærpærende Møde, hvor det paa ny forhandledes og derefter tiltraadtes, undtagen for, saa vidt angik Forslaget om at forhøje Taksterne for Liniebegravelser fra 5 Kr. og 3 Kr. til henholdsvis 6 Kr. og 4 Kr.

Den saaledes skete Vedtagelse vilde være at indstille til Stadsfæstelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

I den Auledning blev der under 12te d. M. tilskrevet Aarhus Stiftsørighed saaledes:

I den af Ministeriet for Kirke-, og Undervisningsvæsenet under 15de Januar 1891 approberede og i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 26de Juni f. A. forandrede Vedtægt for Begravelsesvæsenet i Aarhus, hvoraaf et Astryk vedlægges, er Betalingen for Jord bestemt saaledes:

for Familiegravsted;

af 1ste Klasse i Rækkesølgen 35 Kr., uden for Rækkesølgen 45 Kr. og paa særlig dertil udsete Pladser 90 Kr., med Moderation for Erhvervelse af Gravsted paa længere Aaremaal end 40 Aar,

af 2den Klasse 16 Kr.,

af 3dje Klasse 8 Kr.,

for en Grav i den, almindelige Linie til en Voksen 5 Kr., og til et Barn 3 Kr.

Det har imidlertid vist sig, at med disse Takster for Gravjord fremkommer der et ret betydeligt Understuds paa Begravelsesvæsenets Regnskab, saaledes at dette Understuds i Aarene 1891—95 har udgjort gennemsnitlig 1145 Kr. 45 Øre, der maa dækkes af Kommunen, hvortil endvidere kommer Rentetabet af de af Kommunen udredede Beløb, der ere medgaaede til Kirkegaardens Udvælelse, og Tabet af Lejeindtægt af den Kommunejord, der er udlagt til Kirkegaard, i alt nu ca. 25 Tdr. Land.

Byraadet har derfor rettet en Anmodning til Kirkegaardsbestyrelsen om at tage under Overvejelse, hvad der kunde gøres for at tilvejebringe Ligevægt i Begravelsesvæsenets Regnskab, og man har derefter modtaget vedlagte Skrivelse af 30te f. M., hvori der gøres Forslag til For-

højelse, af, de gældende Takster, saaledes at Begravelsesvæsenets Indtægter, saafremt det hidtil fulgte Forhold imellem Salget af de forskellige Klasser Gravjord i det væsentlige vedligeholdtes, derved formentlig, vilde stige med ca. 1800 Kr. aarlig, en Merindtægt, som, naar Hensyn tages til Tabet af Lejeindtægt af Jorden, der kan anslaaas til ca. 80 Kr. pr. Sønde Land om Aaret, ikke vilde holde Kommunen skadeslos.

Kirkegaardsbestyrelsens Forslag gaar ud paa, at Taksterne for Familiegrave forhøjes:

i 1ste Klasse fra henholdsvis 35 Kr., 45 Kr. og 90 Kr. til 45 Kr., 55 Kr. og 110 Kr. med nærmere anførte Forhøjelser for Taksterne for Køb af Gravsteder for et Tidsrum af over 40 Aar,

i 2den Klasse fra 16 Kr. til 20 Kr. hvorhos den Medlemmer af Syge- og Begravelseskasser indrømmede Nedfættelse med 25 pct. bortfalder for denne Klasse, og

i 3dje Klasse fra 8 Kr. til 12 Kr., samt for Liniebegravelser fra henholdsvis 5 Kr. og 3 Kr. til 6 Kr. og 4 Kr.

Medens Byraadet ganske har sluttet sig til Kirkegaardsbestyrelsens Forslag, for saa vidt angaaer Taksterne for Familiegravsteder, har man ikke ment at burde søge Taksterne for Liniebegravelser forhøjede, hvorved den anslaaede Merindtægt, naar ogsaa Hensyn tages til, at der formentlig vil blive større Anwendung for denne Klasse Grave, naar Taksten for Familiegravsteder forhøjes, antagelig vil formindskes med ca. 300 Kr. aarlig, hvorved bemærkes, at Forholdet imellem Salget af de forskellige Klasser Grave i de sidste 3 Aar gennemsnitlig har været følgende:

17 Grave uden for Rækkesølgen i første Klasses Jord,

19 Grave i Rækkesølge i samme Klasses Jord,

119 Grave i 2den Klasses Jord,

186 Grave i 3dje Klasses Jord, og

259 Liniegrave.

I Henhold til det anførte tillader Byraadet sig at anmode Stiftsovrigheden om gunstigst at søge udvirket Kirke- og Undervisningsministeriets Sanktion paa følgende Forandringer i den ovennævnte Bedtægts § 6, 1:

- a. Taksterne 35 Kr., 45 Kr. og 90 Kr. forhøjes til henholdsvis 45 Kr., 55 Kr. og 110 Kr.;
- b. Taksten 16 Kr. forhøjes til 20 Kr.;
- c. Taksten 8 Kr. forhøjes til 12 Kr.

Den i 5te Stykke omhandlede Nedscættelse i Betalingen begrænses til Købere af 3dje Klasses Familiegravsteder.

Den i 11te Stykke indrønmede redsatte Betaling ved Køb af nyt Gravsted paa længere Aaretaal end 40 Aar forhøjes saaledes:

for 60 Aar fra 80 Kr., 105 Kr. og 210 Kr. til henholdsvis 105 Kr., 130 Kr. og 260 Kr.

for 80 Aar fra 95 Kr., 125 Kr. og 250 Kr. til henholdsvis 120 Kr., 155 Kr. og 310 Kr., og

for 100 Aar fra 105 Kr., 145 Kr. og 290 Kr. til henholdsvis 135 Kr., 175 Kr. og 350 Kr."

Det tilføjes, at de saaledes vedtagne Takster ere approberede af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ved Skrivelse til Aarhus Stiftssorighed af 7de Februar 1897, komuniceret Byraadet den 17de f. M.

^{448/96.} Ved at fremfende en Ekstraktudskrift af et af da-værende Revisor under Statsbanerne Eduard Rutger Lindhberg og Hustru Christiane Elisabeth, født Lund, under 16de Juli 1880 oprettet Testament havde Kronborg østre Distrikts Birk Skifteret i Skrivelse af 30te f. M. næst at meddele, at den behandlede Testatorernes efterladte fælles Dødsbo, forespurgt, om Aarhus Byraad maatte være villig til at paatage sig det oprindelige, København Kommunalbestyrelse ved Testamentet tiltænkte Hverv med Hensyn til Uddelingen af Renteportionerne af et af Testatorerne oprettet Legat paa 31,000 Kr., men hvilket Hverv saavel nævnte Kommunalbestyrelse, som derefter Frederiks-borg Amtsraad og Odense Byraad, til hvem Henvendelse i saa Henseende var sket, havde vægret sig ved at overtage.

Da det fremgik af de paagældende testamentariske Bestemmelser, at Renten først er tillagt en Plejebatter, og derefter Testators og Testatrices Slægt indtil 3dje Sideled, hvorpaa den først kan komme til Uddeling i følgende Kommuner: København,

Frederiksberg, Frederiksborg Amt, Odense og Aarhus, mente Byraadet ikke at burde paatage sig Uddelingen af samme og besluttede at svare Skifteretten i Overensstemmelse hermed.

⁴⁵⁰/₉₆. Et fra Skipper F. Svendsen under 1ste d. M. fremkommel Andragende om, at Byraadet vilde foranstalte hans Ejendom paa Badevejen istandsat, da han formente, at det nu er konstateret, at det Vand, der i længere Tid har staet i Kælderen til samme, (se Sag Nr. ¹²⁸/₉₆ i Mødet d. 6te August) hidrørte fra en utæt Vandledning paa Svinestagteriet, besluttede man at oversende Udvalget for Vandværket til Erklæring.

⁴⁵²/₉₆. Fra Udvalget for Marselisborg forelaa der Planer med tilhørende Beskrivelser m. v. over Bebyggelsen af de Byen nærmeste Dele af Marselisborg Hovedgaards Tilliggende.

Efter at Udvalget nærmere mundtlig havde gjort Røde for Sagen, besluttede man at lade Planerne ophænge i den store Raadhussal samt Beskrivelserne m. v. henligge i Skabet til nærmere Eftersyn for Medlemmerne.

Sagen foretages derefter i et af de første Møder i det ny Aar.

⁴⁵³/₉₆. Efter derom fra Bestyrelsen for Aftenskolen for Arbejdere foreliggende Andragende bevilgede Byraadet, at det ved Driften af denne Skole i indeværende Vinter fremkomne Underskud maatte udbetales af Kæmnerfassen med 183 Kr. 99 Øre.

⁴⁵⁷/₉₆. I Skrivelse af 9de d. M. havde Overtilsynet for Snekaftningen meddelt, at medens der i det sidste og foregaaende Aar var betalt 50 Øre pr. Læs for Bortkørsel af Sne fra de Gader og Pladser her i Staden, som det paahviler Kommunen at renholde, havde den Vognmand, der i de sidste Aar havde udført dette Arbejde, erklæret ikke mere at ville paatage sig samme for en ringere Betaling end 75 Øre pr. Læs samt udtalt, at Vognmandsforeningens Medlemmer vare blevne enige om heller ikke at udføre dette Arbejde for en billigere Betaling.

I Anledning heraf havde Overtilsynet forespurgt, om det i den kommende Vinter kunde slutte Aftord med en eller flere Vogn-

mænd paa Grundlag af den saaledes nu forlangte Betaling, eller om Byraadet måtte kunne at udbyde dette Arbejde i Entreprise.

Under de saaledes foreliggende Forhold besluttede man at meddele Overtilsynet Bemyndigelse til i den kommende Vinter at slutte Aftord om Sneens Vorløsning for en Pris af 75 Øre pr. Læs, saafremt ingen lavere Betaling kunde opnås ved Overenskomst.

458/96. En ledig Legatportion af P. Villadsens og Hustrus Legat, stor 50 Kr. 60 Øre aarlig, blev efter Indstilling af Legatudvalget tillagt Tømmermester J. J. M. Jørgensen, Enke Karen, født Rasmussen, Badstuegade Nr. 17, Stnen.

459/96. Paa Foranledning af den, herværende Repræsentant for Ny jydske Købstad Kreditsforening vedtog Byraadet at bringe Tømmermester H. Thorbrøgger i Forslag til at overtage Hvervet som Foreningens Taktfator ved Murmester K. Nielsen's forestaaende Fratrædelse som saadan den 1ste Januar 1897.

Mødet den 17de December.

11/96 — 2. Efter Indstilling af Udvælgelsen for Byens Udvældelse og Bebyggelse meddeltes der Murmestrene C. Borggren og S. Rasmussen Skøde paa en Parcel, der ved Indenrigsministeriets Udstykningsapprobation af 10de April 1896 er betegnet med Matr.-Nr. 1171 af Aarhus Købstads Markjorder i Hasle Herred og ansat for Hartkorn $\frac{1}{2}$ Alb. og Gammelskat 5 Øre, af den til dem i Medfør af Beslutning i Mødet den 21de Mars 1895 bortslogte Boulevardgrund. (Se Mødet den 18de Juni.)

1/96 — 78. Fra en Landinspektør forelaa der til Erklæring et paa vedkommende Ejeres Begne indgivet Andragende om Udstykning af den Tømmermester Svenningsen m. fl. tilhørende Ejendom, Matr.-Nr. 912 a af Bygrunden, beliggende uden for Mejlgades Port, der agtes udstykket i 2 Parceller, men da der ikke fra Parcellen Nr. 1, stor 3350 □-Aren, var udlagt nogen tilstrækkelig Vej ud til en offentlig Vej, jfr. den af Justits-